

De Heraut

van de

Bereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 26 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124.)

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geboorteden vervoerd.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE; Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam.
Insendingen, die later dan Dinsdag's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 29 December 1907. N°. 1565.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.30, voor buitenland per jaar f 6.30, voor Indië per jaar f 6.30. Afzonderlijke nummers f .10. Abonnementen worden aangegonnen door het Bureau te Amsterdam. Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. Advertenties: van 1 tot 6 regels f 1.20, voor elk regel meer f .30. Aanvragen en vernedeling van liefdegaven f .12 per regel.

„De oogst der aarde is rijp geworden“.

[OUDEJAARS-AVOND.]

Want de ure om te maaien is gekomen, dewijl de oogst der aarde is rijp geworden.
En die op de wolke zat, zond zijne sikkel op aarde, en de aarde werd gemaaid. Openb. 14: 15b, 16.

De avond van 't Oude jaar mag niet gedachteloos doorgelopen. Het wisselen van jaar met jaar is daartoe te ernstig. Schier vanzelf staat ge, aan dien mijlpaal toegekomen, even stil op den weg om achter u terug te zien op den weg, dien ge aflegt, en aan de toekomst te vragen, wat ze u en uw huis brengen zal.

En nu moge De Heraut u ditmaal uit Gods Woord deze hooge gedachte voorleggen, dat alles in hemel en op aarde wacht op het einde, en dat, als in dat einde Christus onze Koning wederkomt, dit het roepen van Gods engel zal wezen: „Zied nu, o, Rechter van levenden en dooden, uw sikkel uit en maai, want de oogst der aarde is rijp geworden, en de ure om te maaien is gekomen!“

Dat denkbeeld van een oogst dien Christus maaien zal, en van een oogst, die op aarde rijp wordt, doet 't leven om u heen, en den gang der dingen op deze wereld, opens in zoo geheel ander licht voor u treden.

Er is gemaaid; dat zaad is ontkiemd; het is bezig te rijpen; eens zal 't gerijpt zijn; en dan komt de oogst. Dien oogst zal Christus zelf met zijn sikkel afmaaien, en dan zal er geen tijd meer zijn, en komt het einde. Niet het einde der dingen. Veel zal 't rijk der heerlijkheid dan pas beginnen. Maar het einde van deze bedeeft in den tijd. Van dien tijd, die bij uren en dagen voortkruipend in jaren en eeuwen voortstuwt, en waarin ook gij met al wat u lief aan 't hart is, met uw huis en volk besloten zijt.

Van dat rijpen van een oogst zegt 't gewone leven ons niets. Soms moge de landman, van zijn akker huiswaarts keurend, roepen, dat hij 't zag groeien. Maar gemeenlijk gaat zelfs op den akker het groeien en rijpen zoo onmerkbaar langzaam toe, dat ge, dag voor, dag na, den groeienden akker beglurend, hem heden bij 't opgaan van de zon juist zoo terugvondt, als ge hem gister bij het ondergaan van de zon, in 't schemerdonker raagt wgeschuilen. En daarbij is dan nog alleen sprake van een oogst, die in enkele maanden uit het zaaisel voleind wordt. Wat zoude ge dan in den gewonen gang des levens merken van een rijpen van den oogst der wereld, een groei en rijping die nu reeds duizenden van jaren, geheel onmerkbaar voor wie er zelf in leeft, voortgaat?

Een schrijver van historien moge, bij het overzien van de eeuwen die vergingen, een anders worden, een vooruit komen, een ontwikkeling van ons menscheijk leven in beeld brengen, maar van de jaren, waarin ge zelf meeleeft, is het of ze u aldoor het woord van den Prediker komen bevestigen, dat er niets nieuws is onder de zon. „Hetgeen geweest is dat is nu, en wat wezen zal, dat is alreede geweest, en God zoekt het weggedrevene.“ (3: 15).

De dag, die komt, schijnt slechts een herhaling te zijn van den dag die ging. En mocht er al tusschen den dag en dag ook dit jaar soms aangrijpende afwisseling van leed en vreugde zijn geweest, — zoo ge het jaar dat nu verging, legt naast het jaar dat daarachter ligt, en zoo al de jaren die ge reeds doorleefd hebt, in uw verbeelding naast elkander uitstelt, wat schijnt 't dan al eerder te blijven. Vooral zoo ge niet zoozeer op uw persoonlijk leven let, als op heel het wereldleven om u heen.

Soms zelfs ondergaat ge zoo afsmattende aandoening van eenzaamheid in het leven, dat het u den geest meer vermoet, dan dat het u tot hooger beseften prikkelen zou. Nu weer Oudejaar, maar dat Oudejaar is er, zoo ge reeds op jaren kwaamt, reeds zoo dikwijls geweest. En altoos blijft het 'tzelfde. Veel liefs en veel leed dat uw God over u gehengde, en in de wereld om u heen altoos dezelfde beroeringen, dezelfde worstelingen, een zee die voortgolft, en niet tot ruste komt. Maar ge merkt niet, waarop die rusteloze eb en vloed moet uitloopen. En zoo dikwijls ge u weer bij het strand der wereldzee neerzet, is en blijft het, voor als na, altoos hetzelfde schouwspel. Grootsoch en machtig is het aan te zien, zooals het in de zee der volkeren toegaat. Altoos hetzelfde aangrijpend taferel. Alleen maar, het vordert niet, er komt geen verandering in, het is of eindeloos op- en neergaan het doel van heel onze existentie is.

Het geloof zegt ons, dat er eens een einde zal zijn. Op het getuigenis der Schrift afgaande, belijdt ge dat eens de Christus zal weerkomen,

en dat dan 't oordeel wacht, en dat daarna de heerlijkheid ingaat. Maar wat ge niet ziet noch ontwaart is, hoe lang die wederkomst van uw Heiland en Koning nog toeven zal. Ge zoude zoo zeggen: Het einde kan nu zoo goed intreden als na nogmaals drie eeuwen, en evenmin is er een verklaring, waarom die wederkomst niet het einde er niet voor drie eeuwen er geweest is.

Zeker, het getal uitverkorenen moet vol worden, maar die uitverkorenen die er nu zijn, en die er straks zijn zullen, had God, die in zijn almacht aan alle creaturen het leven geeft, immers even goed reeds in vroeger eeuwen ten leven kunnen roepen. En waarom het leven zoo langzaam voortkruipend, en een weg van zoovele eeuwen moet afleggen, eer de eindpaal bereikt is, neen, dit gevoelt ge niet, en het raadsel der eeuwen blijft u onverklaard.

Doch hoor nu den engel, die op Pathmos voor Johannes deze gedachte wakker riep: De wereld is als een akker, en uw God is de landman, en op dien akker der wereld heeft uw God het zaad uitgestrooid. En dat zaaisel groeit nu op, maar dat zaaisel vergt zijn tijd, om te groeien en om rijp te worden, en dan eerst, als op dien akker van uw God de geheele oogst zal gerijpt zijn, dan eerst wordt er de sikkel ingeslagen, dan eerst zal de wereld gemaaid worden, en dan eerst kan het einde komen.

Gij zoudt dien tijd willen verhaasten. Ge zoudt het onkruid uit dien akker nu reeds willen uitwieden. Maar ge kent de gelijkens van uw Jezus: Laat ze saam opgroeien voor den oogst, en dan zal de Heere van den akker zeggen: Verzamel het goede zaad in de schuren en lees 't onkruid saam en doem het ten vuur.

Beide malen de éene zelfde gedachte, dat heel het lot der wereld zijn bestemde tijd heeft. Dat al wat gebeurt en voorvalt, al de eeuwen door, éen gestadig proces van groeien en van rijpen is. Dat 't niet rijp kan zijn vóór zijn tijd. En dat eerst als die volle tijd van groeien en van rijpen voleind is, de ure van het oogsten komen kan. En met die aangrijpende gedachte in uw ziel geprent, treedt op eenmaal het lot der volken en der wereld in zoo geheel ander licht voor u.

Nu niet meer een eenzoon eenerlei, dat zich rusteloos herhaalt, maar in heel de historie gang, voortgang en het bestendig jagen naar een doel. Al ziet ge 't niet, en al merkt ge 't niet, steeds en anders worden van 't leven om u heen. Rusteloos door éen machtig groeien, en zich ontwikkelen, een krachtiger, een voller, een rijker worden, en onder die rusteloze verandering een naar vaste wet rijpen van wat eens de oogst der aarde zal blijken, tot dat de sikkel te gelijk in het koren en in 't onkruid wordt geslagen, en de aarde, heel deze wereld, zal worden gemaaid.

Een groeien, en een rijpen, eenerzijds van het goede zaad des Koninkrijks, een steeds rijker uitkomen van de krachten des hemels, van de macht van geloof, hoop, en liefde. En daartegenover een gedurig feller en scheller uitschieten van het giftige zaad des Boose op dezen akker heeft uitgestrooid. Een groeien en rijpen van het goede zaad voor Gods saligen hemel, en daarnaast en daaronder een rijpen voor het verderf van alles wat zich finaal tegen God en tegen zijn Christus heeft gekeerd.

Gewisselijk, het ware ook denkbaar geweest, dat onze God met éen slag al het werk van den Boose ter neder geslagen en alle demonische macht verpletterd had. Maar dat zou een machtsdaad, en geen triomf van den Heilige zijn geweest. Triomf van den Heilige is er dan eerst, zoo de Boose eerst vrij spel krijgt, om al zijn onheilige macht in alle breedte en lengte, in alle vormen en op alle manieren te ontwikkelen, en zoo hij dan in 't eind toch blijkt te bezwijken. Het niet vol kan houden. Het moet opgeven. En in 't eind onder Gods rechtvaardig oordeel wegzinkt.

En in dien strijd, in die worsteling staat gij thans middenin. En al wat om u voorvalt, en ook in dit jaar weer voorvalt, is telkens niet anders dan een meetellende, gewichtige episode in die groote, bange worsteling tusschen wat rijpt voor God en wat rijpt voor het verderf.

Van daar in elk jaar, dat weer heen-snelde, heerlijke openbaringen van Gods trouw, rijke nitingen van Christus koninklijke macht, zielverlijdende teekenen van den invloed der genade op ons menscheijk leven. Maar ook daartegenover bange uitingen van woede en boosheid, van ongelooft en opstand, van demonische pogingen om de zake Gods terug te dringen en afbreuk te doen aan de heerschappij van zijn Koninkrijk. En hoe meer nu en in uw eigen leven, en in 't leven van uw volk, al wat de fun-

damenten loswrikt, heel onze existentie dooreenschudt en u soms sidderen doet, door u in het licht van den strijd op leven en dood tusschen het Godrijk en het rijk van den Boose bezien wordt, destmeer valt alle eenzinnigheid weg en begint 't al hooger belangrijkheid voor u te krijgen. Ge staat dan als een veldheer op een heuvel, en ziet van verre de worsteling aan, en ge heeft, zoo dikwijls ge ziet, dat de heerschare Gods deinst, en ge jubelt in uw ziel, zoo dikwijls ge de macht der duisternis ziet terugdringen. En heel uw eigen leven en heel uw meeleven met anderen, wordt dan één op- en nedergaan, al naar gelang in die worsteling de banier van het Kruis omhoog gaat, of voor een wijle neerbuigt en door de overmacht van den Boose in het slijk der aarde wordt verdrenkt.

Nu is in die worsteling die bij eeuwen gaat, een enkel jaar, als nu weer verloop, slechts een voorbijvliend oogenblik. Maar voor wie sterk meeleeft, gesteeld met een kentering, rijk aan een deinen en weer opkomen ingolvenden strijd. 't Sterkst zoo ge op heel het leven der wereld let, maar toch ook waar ge u tot uw eigen land en volk bepaalt. Er was ook dit jaar weer groei en rijping van de macht, die ten verdere gaat en lokt, maar ook groei en rijping in wat heilighijk voor God opwaart.

Er was geen stilstand. Ook nu laat 't jaar dat verliep, weer het slijk uit zijn stroom achter, en wie een geestelijk oog heeft, ziet en wijst met den vinger aan, hoever de groei en de rijping weer vorderde, in wat rijpt voor de macht des levens, en in wat rijpt voor de macht van den dood.

De stelling die langs een zaaiveld wandelt, ziet en merkt van het groeien en rijpen op dat zaaiveld niets. Maar de man wiens het land, en die kenner is, ziet het en geniet er in. En die kenner is hier het kind van God, dat op de toekomst der tijden acht geeft, het geldank hoort en in 't licht van het Goddelijk aanschijn voortwandelt, en daarom niet aflaat te bidden: Onze Vader die in de hemelen zijt, uw Koninkrijk kome, en van den Boose verlos ons!

Maar niet alleen op den akker der wereld groeit en rijpt 't voor den oogst. Het moet voor dien oogst ook groeien en rijpen in uw persoonlijk leven en in het leven van uw gezin. En hieraan toegekomen, erlangt elk jaar levens, dat weer heuging en werd afgesneden, nog veel ernstiger betekenis. Immers voor de wereld telt het bij eeuwen, maar voor u bij een klein aantal levensjaren. Alleen zoo we zeer sterk zijn, tachtig jaar, nog niet eens éen enkele eeuw.

Het groeit en rijpt op den vollen akker, maar ook groeien en rijpen de enkele halmen, en een dier enkele halmen zijt gij. En ook bij u, in uw persoonlijk leven, is geen stilstand. Ook bij u is er een wassen voor den oogst die komt. En voor u loopt dat proces in zeer enkele jaren af. Als ge straks het hoofd buigt en sterft, is de oogst van uw leven beslist. En voor die beslissing nu is een vol jaar, dat weer weggeleid, van zoo hoog ernstige betekenis. Want het duurt zoo kort, eer uw leven uit is. En in die korte spanne tijds moet het alles in u met den dauw des hemels zijn natgemaakt en door de Zonne der gerechtigheid gekoesterd zijn, indien althans de einduitkomst van heel uw leven op aarde, geen rijpen voor het verderf, maar winste voor de eeuwigheid zal zijn.

Of ge het merkt, of niet merkt, jaar in jaar uit, groeit en rijpt het ook in uw persoonlijk leven aldoor. De vraag is, maar, wat er groeit en rijpt: het zaad des Koninkrijks dat genade in uw ziel uitstrooit, of het zaad van onheiligen oorsprong, dat ge reeds in u droegt, toen ge ter wereld kwaaamt. En dat groeien, hetzij in het heilige, 't zij in het onheilige, is elk jaar van uw leven rusteloos in u doorgestaan. Doorgestaan, ook dit jaar. En de zielkenner, die uw innerlijk bestaan haarfijn kon ontleden, zou u met verbijsterende nauwkeurigheid kunnen aanwijzen, wat er ook dit nu afgeloopen jaar in u hooger opschoot en den bloesemknop begon te ontplooiën, 't zaaisel in u uitgestrooid door de hand uws Gods, dan wel het boose zaaisel dat ge met u bracht in uw zondige geboorte.

Het scheelt wel bij den één of bij den ander. Sommigen leven zeer sterk en schietten snel soms o, zoo hoog op, terwijl anderen schijnen steeds dezelfde te blijven. Maar die schijn misleidt. Wat leeft staat nooit stil. En al is de groei en de rijping, 't zij van het goed, 't zij van het kwaad, in meer dan één, die schier verstand schijnt, voor u niet waarneembaar, ja, al ontvingt ge ook van u zelf soms den indruk, alsof ook gij steeds bleefte die ge waart, weet wel dat dit niets dan zelfbedrog is. Ook gij zijt

niet meer die ge een jaar geleden waart. Ook u heeft ook dit jaar weer verandering ondergaan. Ook in u is gegroeid en gerijpt. En de vraag, die voor u toekomt, die voor u eeuwig wel of wee beslist, is maar of het een groeien en rijpen was van de heilige krachten ten leven, of wel van de onheilige innemings in uw innerlijk bestaan.

Dit is daarom het zelfonderzoek, waartoe de avond van 't Oudejaar u prikkelen komt. Hoe ging 't dit jaar in uw ziel toe? Groeiden en rijpten in u beide zaaiselen gelijk op? Bleef het goede zaad in groei achter? Of wel heeft de groei van het heilige zaaisel in u overmocht? Ook uw leven gaat straks ten einde. Als een dief in den nacht kan de Beschikker over uw leven u overvallen. Ge weet niet hoe kort of hoe lang het nog zijn zal. En toch, als straks het einde u overvalt, zal de uitkomst van den oogst in u beslist zijn. Maak dan zelf de rekening voor uw ziele op, en vraag het u af, of wat ook dit jaar rijpte u winst ten leven bracht, of wel dat ge onbedachtelijk rijpen liet wat den groei van het heilige in u onderdrukt.

De wereld weet hier niet van, en kent dien strijd niet. Maar gij, die immers gelooft, gij weet en belijdt het, dat er ook om uw ziel geworfeld wordt tusschen Christus en den Verklager der heiligen. En in dien strijd zijt gij medestrijder. Wat nu zijt ge dit jaar geweest? Medestrijder tegen den Boose met uw Heiland? Of hebt ge uw Heiland bedroefd, en in u doen rijpen wat uit uw onheilige natuur was?

Op allerlei wijs is ook dit jaar aan uw ziel gearbeid. Door droefenis die uw God u bracht, om u te verteederen. Door vreugde, waarmee Hij u verblijdde, om u Zijn liefde te doen waardeeren. Hij is u tegengekomen met versoeking om uw geloof te beproeven, en heeft u ondersteund met genade voor genade, om u in den strijd staande te houden. Hij heeft u geprikkeld in uw conscientie. Hij heeft u aangesproken door ander oordeel over uw doen en laten, opdat ge u zelf toetsen zoudt. Hij heeft u door zijn Woord gevoed. U gedrenkt uit de Fontein des levens. Ook in uw ziel ging 't groeien en rijpen niet zonder invloeden van buiten toe, van invloeden uit het Koninkrijk, en van invloeden uit de demonische wereld. En meer nog dan anders komt nu op het Oudejaar de vraag tot uw ziele, wat van dat alles de uitwerking en de uitkomst is geweest. Of er ook dit jaar veel in u gerijpt is voor den hemel, dan wel of er noodlottigerwijs weer allerlei in u gerijpt is voor den giftigen oogst waarin de Verklager uwer ziel bij uw God zich verheugen wil.

Dit is de vraag van uw persoonlijk leven. Maar ge hebt een verantwoordelijkheid bij uw God, niet enkel voor uw eigen ziel, maar ook voor de zielen die u in uw gezin zijn toevertrouwd. Er rijpt een oogst in de wereld, maar er rijpt ook een oogst in uw huuslijk leven. Als man, vrouw en kinderen vormt ge saam een kleine wereld, waarin evenzo als in de wereld daarbuiten, tweerelei zaaisel opwaart. En in dezen kleinen kring is een ieder mede verantwoordelijk voor wie met hem saamleven. Van elk gezin gaat kracht, gaat invloed naar buiten, en van elk gezin gaat een geest uit, die hen die er in saamwonen, beheerscht.

En ook voor zulk een gezin is een jaar levens zoo lang, zoo veel, zoo beslissend. Dat saamleven duurt veelal nog korter, dan 't leven van den enkelen mensch is. Kinderen die eerst als ze de zeven jaar overschreden, gaan meeleven, verlaten het gezin soms reeds als ze veertien, vijftien jaren zijn geworden. Maar ook al duurt dit tot het twintigste jaar en meer voort, de vormende kracht van het gezin moet toch meestal in een kleine twintig jaar haar doel bereikt hebben. En daarom zegt een vol jaar dat weer verliep, voor het gezinsleven zooveel.

Vandaar dat op elken avond van het Oudejaar het gezin saamkomt, en zich voor Gods aangezicht vereenigt. Voor een ieder persoonlijk is de eigen jaardag de dag die het diepst in de ziel grijpt, maar de avond van het Oudejaar is de gedenktag, die dag van ernst voor God, vooral in het huusgezin.

Zijn ze er nog allen, die het vorig jaar dien dag van Oudejaar met ons doorleefden? Of zijn er uitgegaan de wereld in, of ook heengegaan in den dood? Maar hoe dit ook zij, de winste des levens in een vol jaar voor uw God moet opgeemaakt. Hebt ge in uw gezin gewonnen in levensernst, in heilighijk van levenstoon? Is er gewerkt door den één op den ander? En hoe was die werking? Kunt ge zeggen, dat het leven in uw gezin, bij vrouw en bij kroost, gegroeid en gerijpt is voor het heilige, of dwingt eerlijkheid u te erkennen, dat er verslapping was en inzin-

king, of althans geen vooruitgang in winste voor uw God?

En als dan deels ja vreugde u vervult over wat Gods verbeurde genade ook in uw kring bracht, maar ge toch ook anderdeels zelf wel voelt, dat dit lange jaar lang niet gaf wat het aan uw gezin in heiligheden zin had moeten brengen, zal dan die erkenning u niet maar voor dit korte oogenblik verootmoedigen, of ook een duurzamen indruk in u achterlaten, die hope geeft op rijker winste in het jaar dat komt.

Zeker, ge zijt ook voor het rijpen van den oogst buiten uw gezin, in uw volk en in uw kerk en in uw vaderland, mede verantwoordelijk, maar dit alles hangt dan toch in de eerste plaats af van den invloed die van uw huis uitgaat, en die invloed hangt weer zoo innig saam met de winste voor God in uw persoonlijk zielebestaan.

Wie zelf voor God rijpt, doet ook ongemerkt de winste voor God in zijn gezin rijpen, en zoo er winste voor God in uw gezin rijpt, koestert ge vanzelf de halmen op den akker daarbuiten en doet ook daar den oogst rijpen voor uw God.

Leg daarom vóór alle dingen af den valschen waan, alsof 't alles eender bleef, het éene jaar voor, en het andere na. Neen, het blijft niet eender. Wat niet groeit voor God, werpt een giftige vrucht af voor het rijk der duisternis. We moeten vooruit. Er mag geen stilstand wezen. Wat stilstaat wordt door beschim-meling achterhaald, bederft en sterft.

En mocht het dan zijn, wat God verhoede, dat de uitkomst van het weggelopen jaar u pijnlijk aangreep, en u schier van een verloren jaar, zoo niet van erger, deed klagen, laat dan de overdenking op den Oudejaarsavond ditmaal bij u althans deze vrucht moeten dragen, dat ge, ontvreden met u zelf en over u zelf, eens en voor goed paal en perk stelt aan zulk gedachteloos verspillen van uw leven.

De tijd kan vóorts zoo kort zijn! Wie zal zeggen, wie ook een volgend jaar het Oudejaar met ons zullen vieren? Wie zal zeggen of we zelf dan nog met aan den huuslijken disch zullen aanraken? Uw einde, en het einde van een der uren, kon toch zeer nabij zijn.

En dan is het beslist. Dan moet volgroei en gerijpt zijn, wat als de oogst van het leven, dat uw God u schonk, ten hemel zal worden ingedragen.

In dezen avond zelf komt uw God weer tot u, om nogmaals met al den ernst dien de jaarwisseling met zich brengt, u te roepen ten eeuwigsten leven.

Mocht ook gij dan tot dat zalige volk behooren, dat ook op dezen avond „naar Zijn klanken hoort“.

„Van het begin des jaars.“

[NIEUWE JAAR.]

Een land, dat de Heere uw God bezorgt. De oogen des Heeren uws Gods zijn voortdurend daarop, van het begin des jaars tot het einde des jaars. Deut. XI: 12.

Het begin van alle ding is van zoo ernstig gewicht, dat de Schrift altoos weer op het begin terugwijst.

„In den beginne“ is het openingswoord van het Oude Testament, en „In den beginne was het Woord“, is evenzo de aanhef van Johannes' Evangelie. En zoo ook wijst Mozes op „het begin des jaars“, om aan Israël te betuigen, dat „de oogen des Heeren over het volk zouden zijn van den beginne van 't jaar tot aan het einde van het jaar.“

Het begin van alle ding is, naar luid van Gods Woord, het beginnel er van. Begin en beginnel zijn niet geheel hetzelfde, maar toch bijna eenalidende. Als de Wijsheid in de Spreuken roemt: „De Heere bezat mij in het beginnel zijns wegs“, als Micha uitroept dat Iachis voor Juda „het beginnel der zonde“ is geworden; of als er in Numeri staat: „In de begin-selen uwer maanden zult ge niet de trompetten blazen“, blijft dit alles in zin één, of men begin of beginnel leest.

En toch is er verschil. „De vrees des Heeren is het beginnel der wijsheid“, niet alleen omdat er de wijsheid meetaanvangt, maar omdat ze er tevens uit voortkomt. En hiern schijnt de diepere opvatting. Het begin is niet maar een tijdsbepaling, die de almanak aanwijst, het heeft tevens in zich een wortel waaruit iets opkomt.

Zoo nu valt ook het begin van het jaar niet op een willekeurige gekozen dag. Het is geen toeval of wilkeur, dat het nieuwe jaar op 1 Januari aanvangt. Die dagbepaling komt veel eer op uit de verhouding van heel deze wereld tot dat groote licht, de zon, wier planeet onze aarde is, en rust alzo in het machtig bestel van heel Gods Schepping.

Ge kondt niet ook een anderen dag tot Nieuwejaar stemmen. Want al zijn er volken die het doen, ze gaan daarmee fout. Het nieuwe jaar is niet uitgekozen, maar afgelezen van het